

Från trycket 30 juni 1987
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Enheten för finans-
statistik
Förfrågningar Leif Svanteson, Kristina Pettersson, Göran Grabö,
tfn 019 - 17 60 00
Serie F - Företag ISSN 0346-606X
Tryck SCB-tryck, Örebro 1987

Nyföretagandet i Sverige 1985 och 1986

NEW FIRMS IN SWEDEN 1985 AND 1986

Viss nedgång i nyföretagandet 1986

Preliminära uppgifter från SCBs nyetableringsstatistik visar att närmare 17 000 nya företag startades under 1986. Under 1985 låg nyföretagandet på drygt 18 000 företag och årets undersökning tyder på en viss nedgång under 1986 (ca 8 procent).

Den första reguljära undersökningen av nyföretagandet avsåg 1983 då nära 19 000 nya företag registrerades. Under 1984 var motsvarande tal drygt 16 000 företag. Nyföretagandet under 1986 låg därmed något under genomsnittet för de tre föregående åren.

Totalt beräknas 31 000 personer - varav ca 19 000 på heltid - sysselsättas i de företag som startade 1986. De under 1985 nya företagen sysselsatte 34 000 personer varav 20 000 på heltid.

Nyetableringsstatistiken är en urvalsundersökning och utgår från under året nyregistrerade företag. Den avser att mäta det verkliga nyföretagandet dvs opåverkat av ombildningar o dyl. Statistiken har successivt förbättrats vilket emellertid medför problem vid jämförelser över tiden. Jämfört med tidigare publicering har här endast företag med en omsättning över 30 000 kronor medtagits för samtliga år.

Uppgång i mellansverige - nedgång i de sydligaste och nordligaste länen mellan 1985 och 1986

Den regionala redovisningen (se tabell 2) tyder på att antalet nya företag ökat något i mellansverige mellan 1985 och 1986 - särskilt i riksområdet Östra Mellansverige, där det skett en ökning med 12 procent från 2 150 nya företag 1985 till 2 400 nya företag 1986.

En 25 procentig nedgång har däremot uppmätts för riksområdet Syd-sverige, i vilket antalet nya företag minskade från 2 700 1985 till 2 000 1986 och för riksområdena Norra och Mellersta Norrland där nystartade företag totalt minskade från ca 1 800 1985 till 1 400 1986.

Stockholmsregionen visade en lägre minskning än genomsnittet -5 procent jämfört med -8 procent eller från ca 5 000 till 4 700 nya företag.

Högst etableringsfrekvens i Västmanlands-, Stockholms- och Uppsala län – lägst i Blekinge län

Nyetableringsfrekvensen - antalet nystartade företag i procent av samtliga företag - uppgick enligt den länsvisa¹ preliminära redovisningen för 1986 till 5,0 procent för hela riket (se även diagram). Den högsta etableringsfrekvensen gällde i Västmanlands (6,7 procent), Stockholms (6,6 procent) och Uppsala län (6,3 procent). Över genomsnittet låg också Göteborgs och Bohuslän (5,5 procent), Örebro (5,4 procent), Älvsborgs (5,3 procent) och Gävleborgs län (5,1 procent).

Den lägsta etableringsfrekvensen gällde i Blekinge (3,1 procent), Jönköpings (3,3 procent) och Västernorrlands län (3,6 procent).

Antalet konkurser utgjorde i genomsnitt 1,8 procent av företagsbeståndet 1986. Riksområdena Stockholm, Sydsverige och Östra Mellansverige hade högre konkursfrekvens (2,0, 2,0 och 1,9 procent). Mellersta och Norra Norrland låg i detta avseende lägst (1,5 procent för båda områdena).

Hälften av de nya företagen har lägre omsättning än 300 000 kronor

De nystartade företagen är i regel mycket små. Drygt hälften av företagen hade en omsättning under 300 000 kronor. Knappt vart femte företag beräknas ha över 1 miljon kronor i omsättning. Trots detta låg genomsnittet på 1 miljon kronor. Medianvärdet - det värde som över hälften av företagen över- resp underskrider - uppgick till ca 250 000 kronor. Omsättningsfördelningen mellan företagen är alltså mycket sned.

Ser man till sysselsättningen som storleksmått var det ca 60 procent av företagen som sysselsatte minst en person på heltid. Vart sjunde företag sysselsatte två personer och vart fjortonde tre eller flera personer på heltid.

Av de nystartade företagen drevs drygt vart annat företag som enskild firma. Vart tredje företag drevs som aktiebolag och vart femte som handels- eller kommanditbolag. Företagsstrukturen vad gäller omsättning, antal anställda och bolagsform visar inga direkta skillnader mellan 1985 och 1986.

Endast företag med byggnadsverksamhet ökade mellan 1985 och 1986

Tillverkande företag och företag med byggnadsverksamhet utgjorde tillsammans 28 procent av de nystartade företagen såväl 1985 som 1986. En förskjutning har dock skett mellan de båda industri- och näringsgrenarna. Färre tillverkande företag har startat 1986 jämfört med 1985 medan det preliminära resultatet för 1986 tyder på en ökning av företag med byggnadsverksamhet (huvudsakligen personliga enmansföretag).

Inom tjänstenäringsgrenarna å andra sidan, vilka utgjorde 72 procent av samtliga nya företag både 1985 och 1986, minskade antalet nya företag mellan åren mest inom varuhandel, restaurang och hotellrörelse från ca 6 500 1985 till 5 800 1986.

Etableringsfrekvensen 1986 högst inom övriga tjänster (SNI 7-9)

Etableringsfrekvensen 1986 (antal nya företag i relation till företagsbeståndet) var högst inom övriga tjänster (SNI 7-9) och byggnadsverksamhet (SNI 5) (6,0 resp 5,3 procent nya företag jämfört med totala företagsbeståndet). Den lägsta frekvensen gällde inom tillverkningsindustrin (4,0 procent). Under genomsnittet 5,0 procent låg också varuhandel, hotell- och restaurangnäringsgrenarna (4,6 procent).

1) Fr o m 1986 planeras årlig redovisning per län. Tidigare år har urvalstätheten endast tillåtit redovisning per riksområden.

Beskrivning av undersökningens uppläggning och kvalitet

Bakgrund

Registerstudier över nyföretagandet i Sverige har tidigare gjorts av SCB för etableringsåren 1982, 1983 och 1984. Den första undersökningen hade karaktären av provundersökning och präglades av extra stor osäkerhet. Därför har resultaten från denna utelämnats i föreliggande presentation.

Även de därpå två följande undersökningarna innehåller ett relativt stort mått av osäkerhet. Detta beror främst på kvalitetsbrister i SCBs centrala företags- och arbetsställeregister (CFAR), som under denna period varit under kontinuerlig registeruppbyggnad. Andra bidragande orsaker har varit svårigheter med att bilda en representativ urvalsram och att via då använda enkät kunna mäta om verksamhet varit helt ny eller endast ett resultat av utbildning el dyl.

De register- och urvalsproblem som 1982-1984 års undersökningar varit behäftade med skall i och med 1985 års undersökning vara övervunna. Problemen som gällt själva enkätens utformning kan dock sägas vara övervunna först i och med 1986 års undersökning till vilken en ny förenklad blankett togs fram. Vad gäller jämförelser i övrigt mellan 1986 års undersökning och tidigare undersökningar, se nästa avsnitt.

Jämförelser mellan 1986 års resultat och tidigare undersökningars

Den 1 juli 1986 höjdes gränsen för momsregistrering från 10 000 till 30 000 kronor, vilket i slutet av året bör ha kunnat påverka antalet nyregistrerade företag till CFAR. För att erhålla en bättre jämförbarhet mellan åren har därför företag, med en omsättning understigande 30 000 kronor, ej medtagits i tabellerna för 1985 och 1986. För totalskattning av nyföretagandet 1983 och 1984 gäller också samma storleksgräns. Med hänsyn till den ovan nämnda osäkerheten för dessa år har presentationen begränsats till totalt antal nya företag.

Population och urval

Undersökningen av nyföretagandet baseras på ett urval av de företag som nyregistrerats som verksamhetsdrivande i CFAR. För etableringsåret 1986 har nyregistreringar medtagits t o m januari 1987.

Ur undersökningen har uteslutits företag inom SNI 1 (jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske) och 831 (fastighetsförvaltning). Verksamheter organiserade som ideella föreningar, stiftelser eller dödsbon ingår ej heller i undersökningen. Urvalsramen för 1986 bestod av ca 40 500 nyregistrerade företag i CFAR.

Urvalet för 1986 - ca 4 800 företag - har dragits så att redovisning på såväl närings- som länsnivå skall vara möjlig. För 1985 har urvalsstorleken - ca 3 200 företag - endast möjliggjort redovisning på näringsnivå.

Undersökningsvariabler

Undersökningarna har utförts genom postenkät. Primär undersökningsvariabel har varit om verksamheten varit ny eller endast ett resultat av utbildning, byte av juridisk form eller övertagande av befintlig verksamhet. (Jämför blankett för 1986 sid 9.) Vidare har företaget tillfrågats om startår för den nya verksamheten, så att denna skall kunna redovisas under rätt period.

Bortfall och undertäckning

Svarsfrekvensen har varit i genomsnitt 86 procent. En bortfallsstudie har visat att andelen nya företag i bortfallet sannolikt motsvarar andelen bland svarande företag.

Som tidigare framgått har nyregistreringar i CFAR fram till februari 1987 medtagits i 1986 års undersökning. Nyetablerade företag 1986 som i CFAR registrerats efter denna tidpunkt har därmed ej kunnat undersökas. Korrigering för denna undertäckning har gjorts med ledning av motsvarande periods tillskott till 1985 års undersökning. Definitiva resultat för 1986 kommer att kunna publiceras i anslutning till nästa års undersökning.

Mät- och urvalsfel

Erfarenheterna av den nya blanketten till 1986 års undersökning har varit mycket goda. Stora ansträngningar har gjorts för kontroll av att blanketten blivit rätt uppfattad och därmed riktigt besvarad.

Antalet nystartade företag har i huvudsak skattats genom uppräknig av urvalsundersökningarnas resultat. Sådana skattningar innehåller alltid ett urvalsfel (slumpfel). I tabell 1 anges för 1985 års nivå-skattningar den urvalsbetingade osäkerheten med 95 procents konfidensintervall. I samband med publiceringen av 1986 års definitiva resultat kommer också urvalsfelen för dessa att då kunna redovisas.

Tabell 1 NYFÖRETAGANDET 1985 OCH 1986 TOTALT OCH MED FÖRDELNING PÅ NÄRING¹

Näringsar (SNI) ²	Nya företag 1985		Nya företag 1986 ³	
	Totalt	95 procent konf. intervall	Totalt	i procent av samtliga före- tag enl. CFAR i sept 1986
Industrinäringar (SNI 2-5)	5 010	+480	4 680	4,6
Tillverkning o dyl (SNI 2-4)	2 550	+370	2 090	4,0
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	2 460	+305	2 590	5,3
Tjänstenäringsar (SNI 6-9)	13 090	+838	11 950	5,3
Varuhandel, restaurang och hotellrörelse (SNI 6)	6 540	+573	5 840	4,6
Övriga tjänstenäringsar (SNI 7-9)	6 550	+617	6 110	6,0
Samtliga näringsgrenar (SNI 2-9)	18 100	+962	16 630	5,0

1) Företag med minst 30 000 kronor i omsättning året efter etableringsåret ingår.

2) SNI 1 (jordbruk m m) och SNI 831 (fastighetsförvaltning) ingår ej i undersökningen.

3) Uppgifterna för 1986 är preliminära. Definitiva uppgifter med konfidensintervall kommer att kunna publiceras i samband med nästa års undersökning.

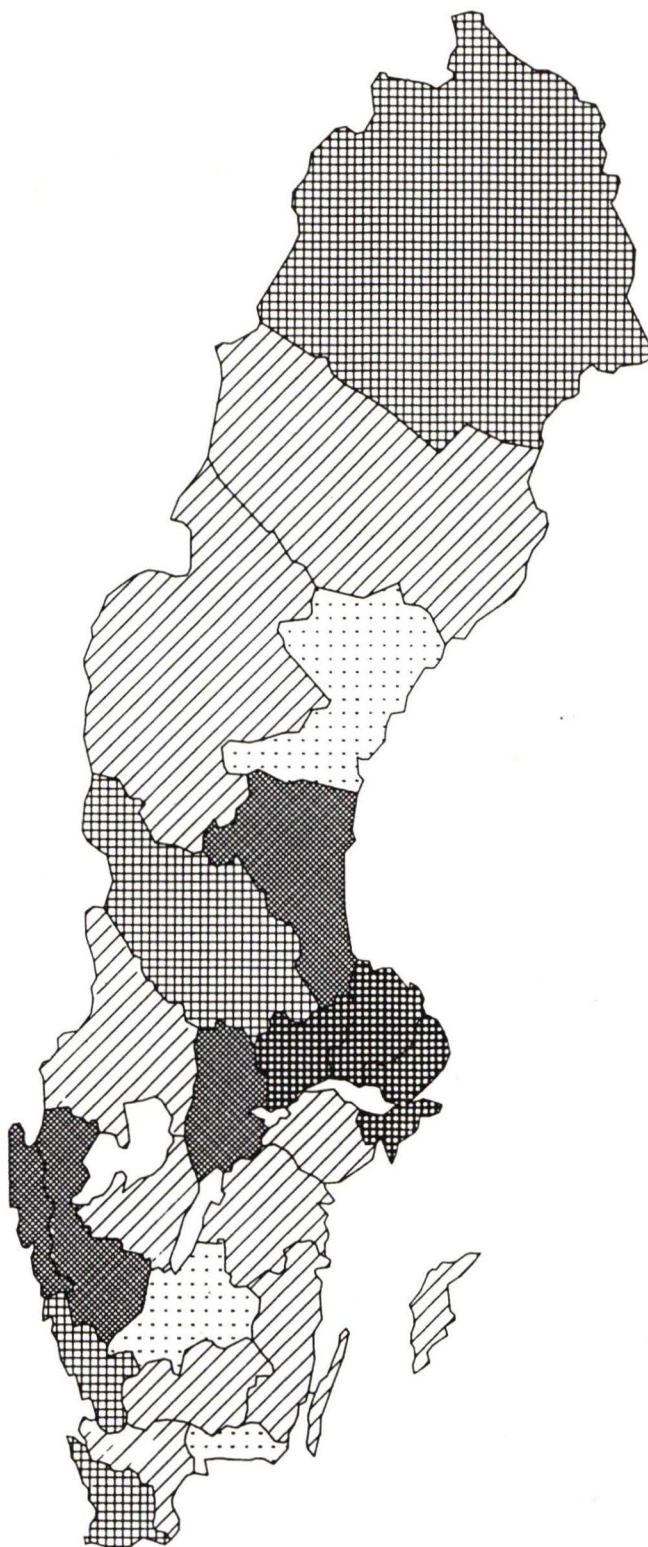
Tabell 2 NYFÖRETAGANDET 1985 OCH 1986 MED REGIONAL FÖRDELNING,
ANDEL KONKURSER

Län/Riksområde	1985 Totalt	1986 Totalt	Andel nya företag 1986 ¹	Andel konkurser 1986 ¹
Stockholm		4 731	6,6	2,0
STOCKHOLM	4 990	4 731	6,6	2,0
Västmanland		549	6,7	2,1
Uppsala		509	6,3	1,5
Södermanland		335	4,1	2,3
Östergötland		522	4,0	2,0
Örebro		500	5,4	1,5
ÖSTRA MELLANSVERIGE	2 156	2 415	5,2	1,9
Gotland		90	4,2	0,8
Jönköping		422	3,3	1,6
Kronoberg		267	3,8	1,6
Kalmar		351	3,9	1,8
SMÅLAND MED ÖARNA	1 244	1 130	3,7	1,6
Malmöhus		1 433	4,5	2,1
Blekinge		148	3,1	1,8
Kristianstad		432	3,8	1,7
SYDSVERIGE	2 687	2 013	4,2	2,0
Skaraborg		386	3,8	1,2
Halland		487	4,7	1,5
Göteborgs och Bohuslän		1 727	5,5	2,0
Alvsborg		919	5,3	1,8
VÄSTSVERIGE	3 842	3 519	5,1	1,8
Värmland		428	4,3	1,6
Kopparberg		521	4,8	1,6
Gävleborg		516	5,1	1,9
NORRA MELLANSVERIGE	1 410	1 465	4,7	1,7
Västernorrland		341	3,6	1,6
Jämtland		228	4,0	1,3
MELLERSTA NORRLAND	857	569	3,8	1,5
Västerbotten		360	4,1	1,4
Norrbotten		428	4,7	1,5
NORRA NORRLAND	914	788	4,4	1,5
HELA RIKET	18 100	16 630	5,0	1,8

1) Avser antal nya företag resp antal konkurser per län i procent av samtliga företag enligt CFAR i september 1986. (SNI 1 - jordbruk m m och SNI 831 - fastighetsförvaltning ingår ej).

Nya företag 1986 i relation till företagsbeståndet

Antal nya företag i procent av företagsbeståndet i CFAR i september 1986.

Andel nya företag
per län 1986.

	%		---	3.6
	%	3.7	---	4.3
	%	4.4	---	4.9
	%	5.0	---	5.9
	%	6.0	---	

Tabel 3 NYA FÖRETAG 1985 PROCENTUELLT FÖRDELADE MED AVSEENDE PÅ NÄRING OCH OMSÄTTNINGSGRUPP

Närings SNI	Omsättning i 1 000 kr	Nya företag 1985 Totalt 30-	Därav procentuellt inom nedanstående omsättningsgrupper				
			30-99	100-299	300-499	500-999	1 000-
Industrinäringar (SNI 2-5)		5 010	21	32	16	16	15
Tillverkning o dyl (SNI 2-4)		2 550	29	25	14	16	17
Byggnadsverksamhet (SNI 5)		2 460	13	39	19	16	12
Tjänstenärings (SNI 6-9)		13 090	20	31	15	16	17
Varuhandel, restaurang och hotell (SNI 6)		6 540	22	26	14	15	22
Övriga tjänstenärings (SNI 7-9)		6 550	17	37	17	17	12
SAMTLIGA NÄRINGSGRENAR (SNI 2-9)		18 100	20	31	16	16	17

Tabel 4 NYA FÖRETAG 1985 PROCENTUELLT FÖRDELADE MED AVSEENDE PÅ NÄRING OCH ANTAL HELTIDSSYSSLESATTA

Närings (SNI)	Nya företag 1985 Totalt	Därav procentuellt efter antal heltids-sysselsatta			
		0	1	2	3 och fler
Industrinäringar (SNI 2-5)	5 010	37	40	15	8
Tillverkning o dyl (SNI 2-4)	2 550	43	34	16	7
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	2 460	32	46	14	8
Tjänstenärings (SNI 6-9)	13 090	42	37	13	8
Varuhandel, restaurang och hotell (SNI 6)	6 540	50	32	12	6
Övriga tjänstenärings (SNI 7-9)	6 550	34	42	15	8
SAMTLIGA NÄRINGSGRENAR (SNI 2-9)	18 100	41	38	14	7

LIST OF TERMS

Tillverkning m m (SNI 2-4)	Manufacturing
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	Construction
Varuhandel, restaurang och hotellrörelse (SNI 6)	Trade, restaurants and hotels
Övriga tjänstenärningar (SNI 7-9)	Transport and storage, business services and social and personal services

TABELLFÖRTECKNINGList of tables

Sida/Page

4	1 Nyföretagandet 1985 och 1986 totalt och med fördelning på näring	1 New firms 1985 and 1986. Distribution by type of activity
5	2 Nyföretagandet 1985 och 1986 med regional fördelning	2 New firms 1985 and 1986. Distribution by regions
7	3 Nya företag 1985 procentuellt fördelade med avseende på näring och omsättningsgrupp	3 New firms 1985. Percentage distribution by type of activity and income groups
7	4 Nya företag 1985 procentuellt fördelade med avseende på näring och antal heltidssysselsatta	4 New firms 1985. Percentage distribution by type of activity and full time workers

Välkommen till Statistikbutiken

SCBs servicebutik för allmänheten

Där kan Du

- * *Få en god överblick över all aktuell SCB-statistik*
- * *Bläddra igenom intressanta publikationer i lugn och ro*
- * *Beställa en demonstration av SCBs databaser*
- * *Få hjälp och råd av kunnig SCB- personal*
- * *Diskutera specialbearbetningar av SCB-statistik*
- * *Köpa med dig vad du behöver*

Gör ett besök!

Adress: Karlavägen 100, Stockholm

Kommunikationer: buss: 44 och 54 stannar utanför porten

T-banan: Ropstenslinjen, station Karlaplan

Öppethållande: Måndag-fredag 11-16

(maj, juni, aug 11-15)

Stängd: 19 juni-16 aug.